

Program na březen 2008

Večer deskových her Klubu Albireo

Úterý 4. března 2008

od 17 do 22 hodin

pořádá Martin Jurásek

vstupné: 20 Kč

Deskové hry pro všechny věkové skupiny.

Le Livre de tendresses

Pátek 14. března 2008

V 12.45 hodin

Pořádá Eliška Fialková

vstupné: 25 Kč

Náplní programu frankofonního dne na hvězdně bude opět, jako před dvěma lety, divadelní představení a na něj navazující povídky o prokletě prokletých básnicích, snad nějaké expresivity pro diváky a ochutnávka francouzské kuchyně.

Program dle času:

12:45 **Le Livre de tendresses** (Knižka něžností)

Divadelní představení ve francouzštině o Marceline Desbordes - Valmorové z veršů této prokleté básničky. (cca 30 min.)

13:45 **Ochutnávka a ateliér**

Ochutnávka tradičních francouzských pokrmů a výtvarný ateliér čerpající inspiraci z básní - kaligramy.

16:00 **Le Livre de tendresses** – divadelní repríza

Po divadle vždy následuje české povídky o životě Marceline Desbordes - Valmorové a ostatních prokletých básnicích. Chybět nebudou ukázky básní v češtině i francouzštině.

Přednáška: "Měsíc"

Pondělí 17. března 2008

v 19.00 hodin

Přednáší Ivan Havlíček

vstupné: 25 Kč

Měsíc je nejbližším přirozeným souputníkem naší planety. Cílem přednášky bude seznámit posluchače prostřednictvím nového nazření s výsledky legendárních výzkumů počátku 70. let minulého století, s novými poznatky o měsíční geologii, teoriích o jeho vzniku a s plánovaným výzkumem našeho nejbližšího souseda.

Přednáška:

„Mongolsko – země posledních kočovníků“

Čtvrtek 20. března 2008

v 18 hodin

Přednáší Ivo Dokoupil

vstupné: 40 Kč

Cestopisná přednáška CK Kudrna Brno.

Putování historií a současností Mongolska – zemí posledních kočovníků, kde se jezdci na koních jako Indiáni prohánějí stepí

i vysokými horami. Podíváme se k vysokohorskému jezeru Chovs Gol, do starodávného hlavního města Karakoramu i do pouště Gobi, kde se doslova pod nohama nacházejí kosti pradávných dinosaurů. Navštívíme buddhistické kláštery, které po letech komunistického pronásledování zažívají renesanci.

Vernisáž výstavy Jaromíra Kopečného: „ČÁRY“

Sobota 22. března 2008

v 17 hodin

vstup zdarma

Jarda Kopečný byl již polovině 80. let spoluzakladatelem reaktivismu v umění. Při svých studiích v Praze vystavoval spolu se skupinou LINE, v níž nakonec zůstal sám a jako jediný člen se cítil natolik osamocen, že dnes kreslí a vystavuje výhradně pod svým jménem. Od 90. let minulého století se profiluje zejména v kresebně strohém výrazu repulsního linearismu. Jeho díla jsou zastoupena zejména v soukromých sbírkách. Zatím žije, ale již dlouho nepracuje ve Zlíně.

Výstava bude na hvězdárně k uvidění do 25.4.2008

Výstava Ivo Sedláčka „MALBY 2006 ÷ 2008“

Ivo Sedláček je spoluzakladatelem výtvarného ateliéru Zlínské soukromé vyšší odborné školy umění, kde působí jako výtvarný pedagog a od roku 1998 zastává i funkci ředitele. Jeho práce jsou zastoupeny ve sbírkách KGVU ve Zlíně, České pojišťovny a v soukromých sbírkách doma i v zahraničí. Žije a pracuje ve Zlíně.

Ještě do 20.3. budete moci v sále navštívit výstavu Ivo Sedláčka (fotografie z vernisáže).

Pozvánka pod oblohu

Venuše a Merkur vystoupají v březnu pouze nízko nad obzor a obě planety tak budou po většinu měsíce skryty v červáncích při svitání.

Při soumraku se **Mars** bude nacházet už vysoko nad obzorem v souhvězdí Blíženců. V průběhu měsíce bude ale Mars ztrácet na průměru i na jasnosti. Průměr poklesne z 9" na 7" a jeho jasnost se zmenší z 0,2^m na 0,8^m. Povrchové detaily už tedy nebudou v běžných dalekohledech viditelné. Několik dní okolo 10. března se Mars bude pohybovat poblíž velké hvězdokupy M35. V noci z 29. na 30. pak bude ve vzdálenosti pouhých 0,3° od hvězdy Epsilon Geminorum (Mebuta). 30. března bude také Mars na obloze přesně 90° od Slunce.

Jupiter vystoupá na oblohu několik hodin před úsvitem a na obloze se bude nacházet v souhvězdí Střelce. 30. března pak pro pozorovatele na západní polokouli nastane zázrak hvězdy 50 Sagittarii pátým měsícem Jupitera, vzdáleným pouze 9' vzdáleným od kotoučku planety.

Saturn se bude v březnu pohybovat v souhvězdí Lva. Vychází po soumraku a nejvýše nad jižní obzor, kdy je nejlépe pozorovatelný dalekohledem, se dostane krátce před půlnocí. Saturn projde opozicí 24. března a zůstane viditelný prakticky po celou noc. Jeho prstence se budou nepatrně rozevírat až do konce dubna.

Uran se objeví velice blízko Venuše a Merkuru, takže podobně jako ony bude skrytý v červáncích. Jasnost Uranu bude asi 6^m.

Neptun projde 9. března ve 4^h asi 0,9° severně od Merkuru. Jasnost Neptunu bude asi 8^m.

Měsíc můžeme vidět v novu 7. března v 18:14 SEČ (17:14 UT), do první čtvrti vstoupí 14. března v 11:46 SEČ (10:46 UT), v úplňku můžeme Měsíc pozorovat 21. března v 19:40 SEČ (18:40 UT) a v poslední čtvrti bude 29. března v 22:47 SEČ (21:47 UT).

20. března nastane jarní rovnodennost. Přesto bude v tento den Slunce pod obzorem asi o 18 minut méně než nad obzorem. Toto je způsobeno zemskou atmosférou, která láme sluneční paprsky – Slunce se nám jeví výše nad obzorem, než skutečně je.

Petr Cagaš

Pozorování noční oblohy se konají v březnu vždy v pondělí, středu a pátek, začátky v 19 hodin.

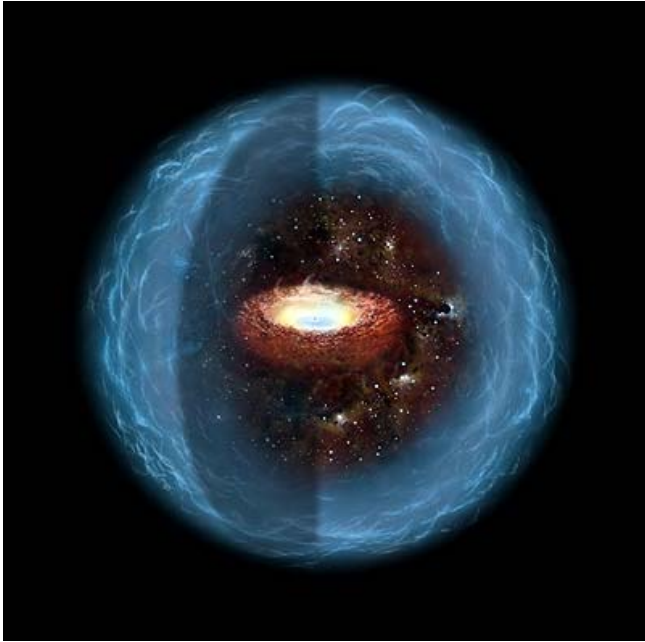
POZOR:

31.3. po změně času je pozorování až od 21 hodin!

Nebude-li počasí přát, nabízáme prohlídku hvězdárny, astronomické techniky a instalovaných výstav.

vstupné: dospělí 20 Kč, děti 10 Kč

Infračervená galaxie UGC05101

Umělecká vize ztvárňující galaxii UGC05101 skrytou v halé velmi husté mezihvězdné látky.

Galaxie UGC05101 se nachází v souhvězdí Velké medvědice ve vzdálenosti zhruba 550 miliónů světelných roků. Jedná se o objekt, který vyzařuje v infračervené oblasti řádově trilionkrát více energie než Slunce. Celá centrální oblast galaxie je skryta v hustém mračnu mezihvězdné hmoty a lze ji proto pozorovat jen v infračerveném oboru. Z pozorování provedených japonskou infračervenou observatoří AKARI lze vysledovat, že centrální oblasti galaxie jsou velmi aktivní. Pomocí spektrálního rozboru zde byly rozpoznány molekuly vody, kyslíčnicku uhelnatého v plynné fázi a jejich atomů a iontů. To znamená, že centrální teplota mezihvězdného prostředí uvnitř galaxie je nejméně 500° C. Prozatím je tento pozorovaný jev vysvětlován existencí gigantické černé díry v jádru galaxie, která by měla mít rozměry v řádu miliónů Sluncí. Hmota, která padá do této gigantické pasti, vyzařuje energii, která ohřívá mezihvězdnou látku galaxii obklopující.

Zdroj:

http://www.esa.int/esaCP/SEM9PZS4LZE_index_1.html#subhead6

PŘED TŘICETI ROKY

Před třiceti roky, 2. března 1978, odstartovala z kazašského kosmodromu Bajkonur sovětská nosná raketa Sojuz s kosmickou lodí Sojuz 28. V ní seděl v křesle vedle velitele Alexeje Gubareva československý kosmonaut Vladimír Remek - první člověk, který se dostal do vesmíru a nebyl z dvou velmocí soupeřících v dobývání kosmu - Sovětského svazu nebo Spojených států amerických. Vladimír Remek byl prvním kosmonautem programu INTERKOSMOS, v rámci něhož se do vesmíru postupně podívali státní příslušníci všech zemí „socialistického tábora míru“.

Oficiální portrét posádky Sojuz 28 - vlevo Alexej Gubarev (velitel), vpravo Vladimír Remek (kosmonaut-výzkumník).

Zdroj: Tiskové prohlášení České astronomické společnosti a Astronomického ústavu AV ČR, v. v. i. číslo 109 z 28. února 2008

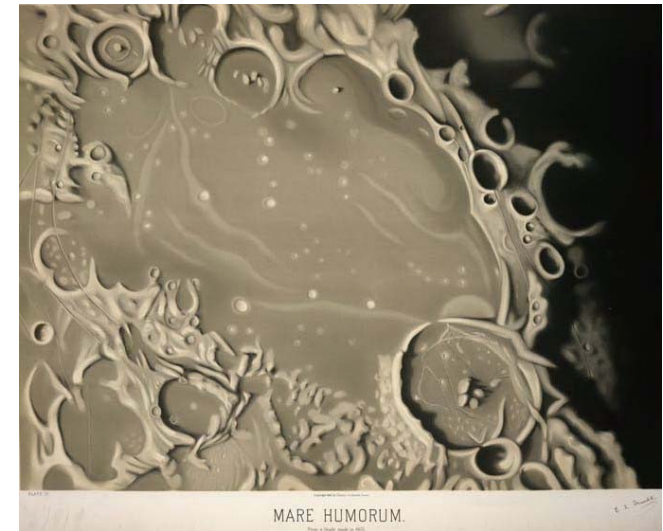
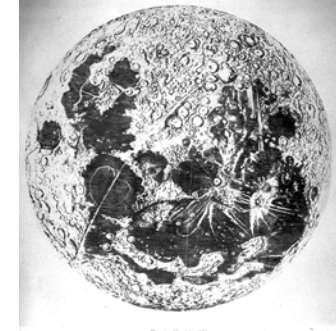
Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost,
Lesní čtvrť III / 5443, 760 01 Zlín

telefon pro podávání informací a objednávání akcí: 732 804 937

telefon do budovy: 736 734 511

Připravili Petr Cagaš a Ivan Havlíček

Zlínská astronomická společnost Hvězdárna Zlín

Program na měsíc březen 2008

WWW.ZAS.CZ

